

l'arjau

REVISTA CULTURAL

Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols

Núm. 74 JUNY 2015

CALIDOSCOPI

L'Institut Sant Elm fa cinquanta anys

■ L'ENTREVISTA

NÚRIA NADAL, administrativa de l'Institut Sant Elm, explica com ha estat la seva feina i quins són els records i les anècdotes durant els anys que ha treballat al centre

■ CONTRASTOS

El Liceu Abat Sunyer i l'IES Sant Feliu

■ LES IMATGES

La realització d'un projecte

■ EL TINGLADO

Berenar organitzat per l'alcalde Manel Vicens a un grup de joves del Liceu Abat Sunyer, acompanyats per Margarita Wirsing cap al 1960. AMSFG. Col·lecció Municipal d'imatges. (Autor: Josep Llorca)

EN AQUEST NÚMERO...

■ PRESENTACIÓ	03
■ CALIDOSCOPI	
L'Institut Sant Elm fa cinquanta anys	04
El punt de vista	06
Les imatges.....	32
L'entrevista. Núria Nadal.....	36
Contrastos	40
■ EL TINGLADO	42
■ DIRECTORI	43

EDICIÓ

AJUNTAMENT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS
www.guixols.cat

REDACCIÓ

ARXIU MUNICIPAL
SERVEI DE PUBLICACIONS D'ARXIU
Ctra. de Girona, 45-47
17220 St. Feliu de Guíxols
Tel. 972 32 25 93

COORDINACIÓ

M. ÀNGELS SUQUET

CONSELL DE REDACCIÓ

CLAUSTRE DE PROFESSORS DE L'INSTITUT
D'ENSENYAMENT SECUNDARI SANT ELM

COL-LABORADORS

MERCEDES BENITO, JOAN CANADELL, NIL
ESTARLI, FRANCESC FONT, TINA FOREST, JOSÉ
LUÍS MAYO, NÚRIA NADAL, ÀNGELA RIBAS,
ALEXIA RIBERA, FRANCESC SÁNCHEZ, M. ÀNGELS
SUQUET, JOSEP VALLVERDÚ, CRISTINA VICENS

FOTO DE LA PORTADA

DETALL DE L'EDIFICI DEL LICEU ABAT SUNYER
DURANT LA CERIMONIA INAUGURAL, EL 14
D'OCTUBRE DE 1965. AMSFG. FONS JORDI BUDÓ.
(AUTOR: JORDI BUDÓ)

ASSESSORAMENT LINGÜÍSTIC

ELISENDA LORÉS I MIREIA TRULL

DISSENY I MAQUETACIÓ

DOSIS PROJECTES GRÀFICS

IMPRESSIÓ

GRÀFIQUES BIGAS

ISSN 2013-0813
DIPOÏT LEGAL: GI-1.611-89

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el
disseny, fotografies, dibuixos i estadístiques, no pot
ser reproduïda, emmagatzemada ni transmesa de
cap manera ni per cap mitjà (electrònic, mecànic,
òptic, de gravació o bé fotocòpia) sense autoritza-
ció prèvia de l'autor i editor.

MILLOR INICIATIVA
DE COMUNICACIÓ
INSTITUCIONAL
2014

Premis
Carles Rahola
de Comunicació Local

Vista general de l'Institut d'Ensenyament Secundari Sant Elm l'abril de 2015. AMSFG. Col·lecció Municipal d'imatges. (Autor: Marc Auladell)

PRESENTACIÓ El dia 14 d'octubre de 1965 va ser oficialment inaugurat l'edifici de l'actual Institut Sant Elm, llavors anomenat *Abat Sunyer*, en honor al primer abat del monestir guixolenc. En la festa hi van ser presents les autoritats i institucions que havien fet possible el projecte, els docents i també totes les escoles de la ciutat. A partir d'aquell dia Sant Feliu de Guíxols va obtenir un centre reconegut elemental d'ensenyament mitjà, amb el corresponent finançament de l'Estat pel que fa a les obres i també a les nòmines dels professors. La ciutat disposava d'un servei necessari per omplir el buit que hi havia hagut durant molts anys entre l'escola primària i la vida laboral i, alhora, veia reconeguda la seva condició de capital de la Costa Brava tot acollint alumnes de les localitats veïnes.

La inauguració del nou edifici encetava una història que continua encara avui dia, però també era la culminació de dotze anys de lluita. L'inici va ser l'any 1952 amb la creació del Liceu Abat Sunyer, mercès a la voluntat d'un nombrós grup de docents i de l'Institut d'Estudis Guixolencs que el donaren a la ciutat el dia de la seva inauguració. El liceu se situà provisionalment en l'antic Col·legi de la Divina Pastora, als carrers Fèlix Màrtir i al Penitència, mentre no es construïa una nova seu. El nou projecte es va poder materialitzar gràcies a la suma de molts esforços: les actuacions de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, que va arribar a vendre uns terrenys que tenia al puig Pinell (a sa Conca) per obtenir finançament; les gestions del Patronat Local de Cultura, en el qual participava la Diputació. Fou decisiva l'aportació de terrenys que va fer l'industrial badaloní Eduard Cros Rojas en un paratge on, segons Margarita Wirsing, el jovent, sota la mirada vigilant de la verge del Bon Viatge, es podria enriquir amb el bagatge intel·lectual necessari i precís per als mil viatges i cruïlles que els exigiria la vida. L'encant d'aquest edifici rau en el seu valor simbòlic: concebut com un cenobi d'estudi, materialitzà l'esforç de molts guixolencs per aconseguir que la formació i la cultura fos cosa de tots.

CALIDOSCOPI

L'Institut Sant Elm fa cinquanta anys

"En temps de canvis, aquells que estiguin oberts a l'aprenentatge es faran seu el futur, mentre que aquells que es pensin que ho saben tot estaran ben preparats per a un món que ja no existeix." Aquest pensament d'Eric Hoffer, filòsof i escriptor nord-americà, considera que l'aprenentatge és l'única manera de progressar i construir el futur. També ens agrada la seva idea que la societat autènticament humana és la societat de l'aprenentatge, on tothom és estudiant. Al segle xx a Sant Feliu de Guíxols també hi va haver guixolencs, entre els quals destaca Margarita Wirsing, que consideraven que l'ensenyament era fonamental per a la ciutat. Per això Sant Feliu de Guíxols va tenir un institut d'ensenyament secundari homologat que donava servei a un territori més ampli que el mateix municipi. Aquest institut és l'actual Institut Sant Elm i fa cinquanta anys que es va inaugurar la seva seu. Ens hem proposat conèixer la seva història i els nous projectes. Francesc Sánchez valora l'evolució i els serveis del centre i fa propostes de futur. Josep Vallverdú recorda el primer liceu i com era la ciutat que el va veure néixer. Josep Font comenta el treball de recerca de l'alumne Marc Llobet sobre la història del centre i fa una síntesi de la informació més rellevant. Àngela Ribas ens endinsa en el món captivador de Margarita Wirsing, una de les protagonistes d'aquesta història, a través de les paraules que publicà com a escriptora. Núria Nadal, administrativa del centre durant quaranta anys, ens explica vivències i anècdotes d'aquest lloc on se sentia com a casa. José Luís Mayo, Mercedes Benito, Cristina Vicens, Alèxia Ribera, Tina Forest i Nil Estarlí parlen de l'Institut des de la seva experiència com a docents o com a alumnes.

Vista general de l'actual Institut Sant Elm, quan va ser inaugurat el dia 14 d'octubre de 1965 amb el nom de Liceu Abat Sunyer en un lloc emblemàtic per a la ciutat. AMSFG. Fons Jordi Budó. (Autor: Jordi Budó)

CALIDOSCOPI

EL PUNT DE VISTA

Vist pel **CENTRE** ACTUALITAT I FUTUR DE L'INSTITUT SANT ELM. L'any 1965 fou inaugurat l'edifici de l'Institut Sant Elm, que aleshores s'anomenava *Institut Abat Sunyer* i que havia tingut com a precedent un liceu amb el mateix nom. El nou institut fou construït en un lloc emblemàtic i en un entorn natural, amb una excepcional vista al mar. En aquest ambient tranquil i recollit les alumnes gaudirien d'unes bones condicions per a l'aprenentatge. Des d'aleshores, el món de la docència s'ha transformat, de manera radical, en aspectes com els sistemes i els recursos pedagògics o l'organització i la programació dels centres. Durant aquests anys, l'Institut ha treballat fort per donar un servei de qualitat, i ara es prepara per encarar el futur amb garanties.

L'Institut Sant Elm està dintre d'un pla d'autonomia de centres que suposa una gestió moderna on s'avaluen les accions educatives i es persegueix la millora contínua

Aquest any 2015 celebrem el cinquantè aniversari de l'Institut Sant Elm. Fa cinquanta anys que, gràcies a la constància d'una persona com la Margarita Wirsing i a la determinació de l'Ajuntament de la ciutat, Sant Feliu va poder tenir un institut d'ensenyament mitjà. Durant aquests anys, més de 5.000 alumnes han passat per les nostres aules, tants alumnes com històries es podrien explicar.

Actualment, l'Institut Sant Elm acull uns 400 alumnes distribuïts en 10 grups d'ESO i 4 grups de batxillerat. El nostre centre ofereix totes les branques del batxillerat: científic, tecnològic, humanístic, social i artístic en les seves dues vies, arts escèniques i arts plàstiques. L'Institut Sant Elm compta amb un gran capital humà, un magnífic equip de professors compromesos amb la seva feina i arrelats al centre, que el fan seu i que intenten millorar dia a dia la seva pràctica educativa. Més de 300 professors han passat per l'Institut i tots han deixat algun record en els seus alumnes.

La gestió del nostre centre ha canviat molt en els darrers cinquanta anys, tant a nivell tecnològic com en el model educatiu. L'Institut Sant Elm està dintre d'un pla d'autonomia de centres que suposa una gestió moderna on s'avaluen les accions educatives i es persegueix la millora contínua. Aquest tipus de gestió implica que el centre té uns objectius marcats i al final de cada curs es fa un rendiment de comptes a l'Administració en què s'avaluen totes les accions fetes i els seu impacte en els resultats educatius. Els objectius del nostre centre són dos: millorar els resultats educatius i augmentar la cohesió social dels alumnes; una de les accions principals per assolir-los és fer una bona gestió de la diversitat dels alumnes que ens arriben. L'Institut Sant Elm és un centre modèlic en aquest aspecte, ja que intenta donar a cada alumne el que necessita perquè tothom arribi al màxim de les seves possibilitats. És per això que el nostre centre és reconegut per l'administració educativa.

L'Institut Sant Elm és també un centre formador de nous professors mitjançant acords amb les universitats que imparteixen el Màster de professor d'ensenyament secundari. Aquesta acció és molt enriquidora per a tothom i dona servei als aspirants de la nostra comarca.

Totes aquestes accions orientades a l'alumnat rendeixen els seus fruits. L'Institut Sant Elm obté uns bons resultats en els indicadors de les avaluacions externes que es fan anualment. Les taxes de graduació, tant a l'ESO com al

Vista del pati de l'Institut Sant Elm l'any 1998. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges. (Autor: desconegut)

batxillerat, estan per sobre de la mitjana i els resultats en les proves externes, tant les competències bàsiques a l'ESO com les de selectivitat al batxillerat, també superen la mitjana de Catalunya. Aquests resultats ens fan estar orgullosos de la nostra de feina i ens esperona a continuar en aquesta línia de treball.

En poques paraules, l'Institut Sant Elm, avui, és un institut d'ensenyament secundari de mida mitjana, amb un gran equip de professionals, amb un model de gestió de planificació estratègica que té com a objectiu la millora contínua, que sap atendre la diversitat d'alumnes que acull i que obté uns bons resultats educatius. Aquesta bona tasca diària es veu eclipsada pels dos problemes principals que pateix el centre i que es van agreujant amb els anys: les instal·lacions i la seva situació.

L'edifici actual va ser inaugurat l'octubre del 1965 i des de llavors ha anat assumint petites reformes a fi d'adaptar-lo a les necessitats educatives del moment

L'edifici actual va ser inaugurat l'octubre del 1965 i des de llavors ha anat assumint petites reformes a fi d'adaptar-lo a les necessitats educatives del moment. Malgrat tenir totes les instal·lacions necessàries d'un institut tal com laboratoris, aules específiques, biblioteca... i que està en un bon grau de conservació, la instal·lació ha envellit. El nostre centre necessita una remodelació a fons, remodelació que no s'ha fet en els darrers cinquanta anys i que el faria més atractiu a la població.

L'altre handicap és la seva situació. L'Institut Sant Elm es troba en un entorn privilegiat, amb vistes a la badia de Sant Feliu i a la costa que va fins a Tossa. Segurament es troba en un dels millors terrenys de Sant Feliu, la qual cosa fa que gaudim de molta tranquil·litat. Però alhora, es troba molt lluny del nucli urbà, i més lluny encara de la zona on se concentra la majoria de la població en edat escolar, que és la zona alta de Sant Feliu. L'Institut Sant Elm es troba a una mitjana de dos quilòmetres d'allà on viu el seu alumnat. Aquest problema ja va ser esmentat en els documents previs a la construcció del centre i encara continua. Això fa que molts alumnes hagin de venir en un vehicle, o caminar mitja hora fins al centre. L'autobús Montdela té parada a les hores d'entrada i sortida de l'horari escolar, però el preu és elevat i els alumnes no gaudeixen de cap descompte especial.

Aquets dos problemes fan, que malgrat els resultats i la bona feina, l'Institut no resulti atractiu per a molts alumnes que el veuen obsolet i llunyà. Podríem dir que és el resultat de l'abandonament dels darrers vint-i-cinc anys per les administracions. El futur de l'Institut Sant Elm passa per solucionar aquests dos problemes, construint un nou edifici en un lloc més

De dalt a baix:

Vista general de l'Institut d'Ensenyament Secundari Sant Elm l'abril de 2015. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges. (Autor: Marc Auladell)

Aula d'informàtica de l'IES Sant Elm l'abril de 2015. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges. (Autor: Marc Auladell)

Xerrada d'un grup d'alumnes de l'Institut Sant Elm amb Pere Arquillué, protagonista de l'obra *Primer amor*, de Samuel Beckett, al Teatre Auditori Narcís Masferrer el 19 d'abril de 2014. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges. (Autor: Pere Carreras)

proper al nucli de la població. Aquesta solució ja es va tractar l'any 2007 quan el Departament d'Educació va demanar a l'Ajuntament de Sant Feliu la cessió d'uns terrenys per a la seva construcció. Però, els canvis de govern a l'Ajuntament i successius problemes burocràtics han fet que encara no s'hagin cedit aquests terrenys, encara que s'espera poder portar-ho a terme aviat, abans del final d'aquesta legislatura. A més, la crisi econòmica ha fet que la Generalitat de Catalunya hagi aturat la construcció de nous centres educatius.

Així doncs, veiem que la història es torna a repetir. Fa cinquanta anys que la població de Sant Feliu i l'Ajuntament van liderar el procés que va crear l'Institut Sant Elm. A finals dels anys noranta, la mobilització ciutadana i l'impuls de l'Ajuntament de la ciutat van possibilitar la substitució de l'antiga formació professional i la construcció de l'Institut Sant Feliu. Ara, l'Ajuntament haurà de liderar una vegada més el procés que culmini amb el trasllat de l'Institut Sant Elm a uns nous terrenys i a un nou edifici.

Aquest nou edifici estarà situat a la ronda de Ponent i es projecta en base a tres línies d'ESO i tres línies de batxillerat, necessàries per absorbir l'increment d'alumnes de secundària que tindrem els propers anys. De moment no hi ha dates, però esperem que aviat es doni un nou impuls per construir aquest equipament tan necessari.

D'aquí cinquanta anys, quan se celebri el centenari, és molt aventurat fer cap previsió, però de ben cert que un equip de professionals continuarà lluitant per donar als joves de Sant Feliu les oportunitats i el futur que es mereixen.

Francesc Sánchez Tejero
Director de l'Institut Sant Elm

Vist pel **RECORD** ANTIC PROFESSOR A SANT FELIU. El Liceu Abat Sunyer fou creat a principis dels anys cinquanta en un Sant Feliu que ja es començava a refer dels durs anys de la postguerra i que tenia les expectatives posades en el turisme. Tanmateix, l'enlluernament per tot el que venia de l'estranger topava amb l'encotillament del règim franquista. El suro es trobava en plena davallada però la població de la ciutat es doblaria per l'arribada de nouvinguts que venien a treballar en la construcció i en l'hostaleria. El creixement de la població, de retruc, també va implicar la creació de més centres d'ensenyament. Josep Vallverdú recorda amb afecte el seu temps de residència a la ciutat.

Els nens i nenes anaven a les escoles nacionals –temps de Mas, de Lloveras, de Masferrer, d'Esteva– a les monges i als “hermanos”

Rafel Figueras, Antoni Carbonell i Joan Fontanella tocant a la cobla orquestra VÍctors a la rambla Vidal durant una processó als anys cinquanta. En segon terme, de perfil, Arseni Roig. AMSFG. Fons Enric Figueras. (Autor: desconegut)

Valdrà la pena parlar de les experiències d'un antic professor a la ciutat que aleshores era petita? En un temps que al mercat hi arribaven els pagesos quasi en carro? Que quatre turistes estrangers badoquejaven per una rambla Vidal de pis ben irregular? Que s'edificava i es reformava per donar cabuda a l'allau de forasters de molt enfora que es preveia per al cap de només dos anys? Aquells temps eren encara els d'una ciutat mentalment circular, on tothom es retrobava un moment o altre, on al freu anàvem a arrencar pegellides i musclos de les roques, on els alcaldes encara eren, necessàriament, del règim franquista, on la Cobla VÍctors sonava des d'una realitat tan viva com qualsevol altra formació musical sardanista i on la Rutlla i el carrer Major i la rambla Vidal eren les tres artèries, fora de l'enorme, amplíssim passeig, encara no envaït de vehicles.

Els nens i nenes anaven a les escoles nacionals –temps de Mas, de Lloveras, de Masferrer, d'Esteva– a les monges i als “hermanos”, o amb altres professors particulars, i el senyor Benet Escriba, simpàticament autoritari, governava el teatre local. Hom podia anar al cinema triant programes, perquè el cinema era la distracció, tota vegada la televisió no havia arribat. Va aparèixer *Chut* i al cap de poc ja s'engreixava amb el nom d'*Àncora*.

Creuers turístics a la platja de Sant Feliu de Guíxols l'any 1952.
AMSFG. Col·lecció Municipal d'imatges. (Autor: desconegut)

Façana de la Divina Pastora quan hi havia el Liceu Abat Sunyer,
als anys cinquanta. AMSFG. Fons Liceu Abat Sunyer.
(Autor: desconegut)

Esbós de caricatura de Josep Vallverdú. AMSFG. Fons Narcís
Masferrer. (Autor: Narcís Masferrer)

Tant que sura el suro i es va enfonsar. Ho va fer perquè el turisme el desplaçava, omplia els espais, els carrers, les pensions, tavernes i restaurants i, a banda les Noies i el Murlà, també els hotels que es construïen a tota pressa

El port, majorment de pesca, tenia encara operatiu el moll de càrrega i descàrrega, perquè els mercants hi abocaven entre altres matèries, espatoflúor per rentar el suro, i també el mateix suro que embarcaven a Andalusia, Extremadura o el Marroc. El suro d'Agullana, les Gavarres i la Selva era un gota d'aigua en la mar. Era una ciutat surera, però amb la matèria primera condemnada pels nous aires. Tant que sura el suro i es va enfonsar. Ho va fer perquè el turisme el desplaçava, omplia els espais, els carrers, les pensions, tavernes i restaurants i, a banda les Noies i el Murlà, també els hotels que es construïen a tota pressa. Un fenomen que s'estenia com una taca d'oli de Roses a Lloret.

Les noies que anaven a la fàbrica de taps o feien caps nets a casa, ara es col·locaven de cambreres als hotels, els xicots feien de cambrers i transportistes de begudes, o, si havien après una mica de francès i anglès, de recepcionistes i *maîtres*, tot hi cabia al cabàs. Els turistes afegien color a la ciutat i algunes de les seves representants, colors força càlids. Els mascles indígenes començaren a mitificar els seus encontres amb les turistes de fora i a bastir històries irrisòriament victorioses en allò que segurament havia estat una simple conversa. Mossèn Cervera predicava campanudament en castellà, mentre en privat manifestava el seu temor que els costums de la ciutat deixessin de ser virtuoses, o almenys passablement discrets, és a dir, els de la vila del vuit-cents que ens havia retratat feia poc el senyor Agustí Calvet, sota el nom que l'havia fet famós, Gaziell. La gent encara badava a l'arribada del tren o dels autobusos de la Sarfa.

Jo vaig ser director i professor a l'Acadèmia Edesa, entre 1949 i 1951, instal·lació que va desaparèixer poc temps després, no pas per demèrit dels meus successors, sinó per altres circumstàncies. Després, gràcies a la iniciativa de Margarida Wirsing uns quants llicenciats vam engegar el "Liceo Abad Sunyer" primer centre de batxillerat, que prendria categoria totalment oficial en esdevenir Institut. I després es multiplicaren els centres de primària i també els instituts, com es multiplicava per dos la població... Però jo no ho vaig viure. Abandonava Sant Feliu amb recança, i per força major familiar, el 1956, aviat farà seixanta anys. Ara per a mi tot fa seixanta o setanta... o poseu-hi els anys que vulgueu. Quan, molt de tant en tant retrobo la ciutat, la reconec fins i tot en els seus molts canvis, però sóc un perfecte desconegut per als vianants, i no parlem de les colles d'estudiants de tots els graus, que no tenen temps de fixar-se en mi quan em passen pel costat cridant o abs-trets cadascun amb el seu mòbil.

Josep Vallverdú
Escriptor i professor

Vist per la **HISTÒRIA** EL TREBALL DE RECERCA DE MARC LLOBET SOBRE ELS CINQUANTA ANYS DE L'INSTITUT SANT ELM DE SANT FELIU DE GUÍXOLS. L'aniversari del centre ha estat un bon motiu per endinsar-se en la història del mateix institut i també en la de l'ensenyament secundari al nostre municipi. A mitjan segle XIX, arran del desenvolupament de Sant Feliu de Guíxols com a ciutat industrial, es vincula la cultura amb el progrés i s'estableixen diferents centres docents. Tanmateix, pel que fa a l'ensenyament secundari, durant el segle XX la principal promotora del seu desenvolupament fou Margarita Wirsing. Docent de vocació, començà a exercir l'any 1934 al Col·legi Subvencionat de Segon Ensenyament. Després de la Guerra Civil, participà en la creació del Liceu Abat Sunyer l'any 1952 i no deixà de lluitar fins que el 1965 fou inaugurat l'Institut Abat Sunyer, actual IES Sant Elm, únic a la ciutat fins al 1999.

Grup d'alumnes del Col·legi Subvencionat de Segon Ensenyament dibuixant a l'aire lliure, amb l'illot de s'Adolix al fons, als anys trenta. AMSFG. Fons Família Rigau-Saliné. (Autor: Josep Manetes)

Durant aquest curs acadèmic, 2014-2015, i dins el marc de l'assignatura del Treball de Recerca es va encomanar a l'alumne Marc Llobet la realització d'un treball on aprofundís en els esdeveniments més importants al llarg d'aquests cinquanta anys d'existència de l'institut. Després de moltes hores de selecció de documents, ordenació de material i verificació de dades, va poder plasmar un treball molt digne que ens quedarà de fons d'arxiu en el centre i que de ben segur servirà de font per a posteriors recerques. Justament se n'estan utilitzant dades per desenvolupar els crèdits de síntesi d'enguany adreçats a 1r d'ESO. Els professors de l'institut som conscients de la gran feina portada a terme per en Marc, li estem molt agraïts i el felicitem per la tasca ben feta.

El treball consta de dues parts. En la primera fa una anàlisi de com estava l'ensenyament a Sant Feliu de Guíxols abans de 1965, que és l'any que es va posar en funcionament el nou institut. Tot seguit esmenta les dificultats

He cregut interessant extreure del treball els esdeveniments més importants que han succeït en la història del Sant Elm al llarg dels anys i posar-los en forma de seqüència

1956

L'alcalde Robert Pallí comença a gestionar la compra de terrenys per construir el nou edifici a la zona de Sant Elm.

1960

Es fa pública per primera vegada la cessió d'uns terrenys per part del Sr. Eduardo Cros Rojas, després de les gestions realitzades per la Sra. Margarita Wirsing, el Patronat i l'Ajuntament.

16 d'agost: l'alcalde Robert Pallí demana per carta, al Ministeri, d'acollir-se a la categoria de Colegio Libre Adaptado.

5 de setembre: el director general d'Ensenyament i el governador inspeccionen els terrenys i s'enllestix gairebé l'adopció de la nova categoria.

1961

Apareixen els primers plànols del projecte del nou edifici, signats per l'arquitecte municipal, Sr. Francesc Surís, amb el vistiplau del consistori.

1962

L'Ajuntament fa una permuta de la pineda Puig Pinell (Platja d'Aro) amb l'empresa BLINIS SA i obté la quantitat de 952.000,28 ptes., que farà servir per iniciar les obres.

6 de setembre: el ple municipal, aprova el projecte tècnic i el plec de condicions.

14 de desembre: el director, Sr. Benet Morera, envia una carta al ministre i al director general en la qual demana ajut per poder construir la cuina-menjador i comprar mobiliari per a les aules.

1963

L'anterior alcalde i ara contractista, Sr. Robert Pallí, presenta el pressupost: 3.742.511,78 ptes.

25 de juliol: col·locació i benedicció de la primera pedra.

S'aconsegueix també el reconeixement definitiu de: Centro Comarcal Adoptado por el Estado.

1964

28 de gener: data d'inici de les obres, tindrà una capacitat per a 240 alumnes.

Juliol: el Sr. Eduardo Rojas amplia

la donació dels terrenys per crear una zona d'esbarjo. La superfície total queda en 1.991,91 m².

12 de setembre: l'alcalde Manuel Vicens sol·licita al ministre d'Educació una subvenció per a les obres, que li és concedida per un valor de 1.500.000 ptes.

1965

Febrer: la Direcció General d'Ensenyament proposa a la ciutat preparar l'ascens a la categoria de Delegación de Instituto Nacional.

Març: el director general d'Ensenyament, Sr. González Álvarez, i altres autoritats fan una visita per veure l'estat avançat de les obres de "el Centro mejor situado de todo el país", segons paraules de l'inspector.

14 d'octubre, cap a les dues del migdia: inauguració oficial del nou Liceo Abat Suñer, sota la benedicció del mossèn Carles Puigbert. Moltes personalitats es reuneixen al voltant de l'institut per celebrar-ho.

La Sra. Margarita Wirsing, directora del Liceu i veritable promotora del nou centre, fa la lliçó inaugural del curs 1965-1966 amb "La història de los estudios medios oficiales de la ciudad de Sant Feliu de Guíxols 1869-1965" que es publicarà en dues edicions successives de la revista *Àncora* pel seu valor històric i pedagògic.

1967

30 de juny: el Liceu Abat Sunyer esdevé Sección Delegada de Instituto Nacional, depenent de l'Instituto Nacional Vicens Vives de Girona.

1968

Amb una partida que concedeix l'Estat es fa la tanca del pati, una part amb columnes i una altra part amb reixat de ferro.

1971

10 d'agost: es rep la notificació de l'oficialitat del 5è de batxillerat.

1977

Finalment, s'arriba a la categoria de Instituto Nacional de Bachillerato. Margarita Wirsing veu complert el seu somni i el Sr. José Luis Mayo agafa la direcció del centre.

1978

Arquitectes del Ministeri confeccio-

nen els plànols d'ampliació de l'Institut (2n edifici) i l'empresa ECISA SA guanya la subhasta d'adjudicació d'obres per 15 milions de pessetes.

1980

Comença el curs amb el nou edifici: dues plantes amb laboratoris, biblioteca, despatxos, aules i lavabos. S'inicia el moviment per canviar el nom del centre.

1988

Es fa la cessió al municipi de la pineda del costat de l'INS d'uns 3.000 m². L'alcalde Josep Vicente diu que està previst cedir-la a la Direcció General d'Ensenyament per a l'ampliació de l'espai de lleure.

Amb el vistiplau de l'Ajuntament i el Consell de direcció del centre, s'aprova definitivament el nom d'INS Sant Elm després d'una votació prèvia i global, on intervenen alumnes, professorat, pares i mares.

També es realitzen obres importants de manteniment a l'edifici vell.

1995

Finalment l'Ajuntament cedeix l'espai zona verda de la pineda que més endavant, el 1997, rebrà el nom d'Anna París com a home-natge.

1997

Per primera vegada s'imparteixen els 4 cursos d'ESO de forma íntegra d'acord amb la LOGSE.

1999

Amb la LOGSE totalment implantada, es realitzen les obres de remodelació per l'empresa RE-HACSA amb un pressupost de 45 milions de pessetes: pista poliesportiva, façana, aula de tecnologia, accés a l'ascensor, connexió dels 2 edificis, etc.

2000

Es realitza el tancament definitiu de la pineda, s'elabora un pla d'emergència i es van definint les estructures per al tractament de la diversitat: desdoblaments, aula taller, UEC, etc.

2002

Es fa una dotació per a una aula de noves tecnologies amb programes de simulació i equipament de sensors així com una aula de disseny per ordinador (ARTIC).

2003

Dotació de l'estació meteorològica des de la qual s'informa puntualment a la revista *Àncora*.

2005

El Sr. Francesc Sánchez agafa la direcció del centre.

2007

Actualització de les aules d'informàtica i remodelació del laboratori de química.

2009

Inici del Pla d'Autonomia de Centres que permet aprofundir en la seva autonomia de funcionament amb l'objectiu de reduir el fracàs escolar i afavorir la cohesió social.

2010

Inici del programa Educat 1x1. Es donen noves dotacions a les aules amb les PDI. Es proporciona un ordinador portàtil a cada alumne/a i comprèn el desplegament exploratori de llibres digitals.

2012

Inici del batxillerat artístic: inclou estudis d'art dramàtic, belles arts, dansa, música i cinema. És el segon institut de la comarca que obté aquesta modalitat. S'inicia també la jornada continuada.

2014

L'IES Sant Elm organitza el III Fòrum de treballs de recerca del Baix Empordà i es fa l'acte al Teatre Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

2015

Es té el goig de celebrar el 50è aniversari de l'institut, organitzant una sèrie d'actes al llarg del curs: Setmana de la Ciència, de les Humanitats, de les Matemàtiques, de l'Art, Setmana Literària, una exposició de fotografies al pati de l'Ajuntament i un acte commemoratiu amb personalitats rellevants vinculades al centre així com la presència del Sr. delegat territorial i la Sra. consellera d'Ensenyament.

A baix, d'esquerra a dreta:

Plànol de la façana principal de l'edifici per al Liceo Abat Sunyer elaborat l'any 1961 per Francesc Surís, arquitecte municipal. AMSFG. Fons Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols

Plànol de la façana lateral del projecte per al nou edifici del Liceu Abat Sunyer. AMSFG. Fons Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols

que varen tenir les persones pioneres, com la Margarita Wirsing i en Benet Morera, en l'obtenció de permisos del ministeri i dels diners suficients per fer front als pressupostos, la cessió de terrenys, etc. Incideix en la col·locació de la primera pedra (25-VII-63) i en el dia de la inauguració (14-X-65). En ambdós casos aporta una molt bona documentació fotogràfica. S'hi poden

A l'esquerra, de dalt a baix:

Detall del nou edifici del Liceu Abat Sunyer quan ja pràcticament estava finalitzat, l'any 1965. AMSFG. Fons Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols. (Autor: desconegut)

En primer terme, mossèn Carles Puigbert, Joan Domènech (amb ulleres de sol) i Margarita Wirsing, durant l'acte de col·locació de la primera pedra del nou Liceu Abat Suñer el dia 25 de juliol de 1963. En segon terme, d'esquerra a dreta: Ramona Albertí, Rosa Fontanella i Josep Mas. Amb aquest acte s'inauguraven les obres, requisit indispensable perquè l'Estat el qualificués com a centre adoptat d'ensenyament mitjà i participés així en el seu finançament. AMSFG. Fons Pere Rigau. (Autor: Pere Rigau)

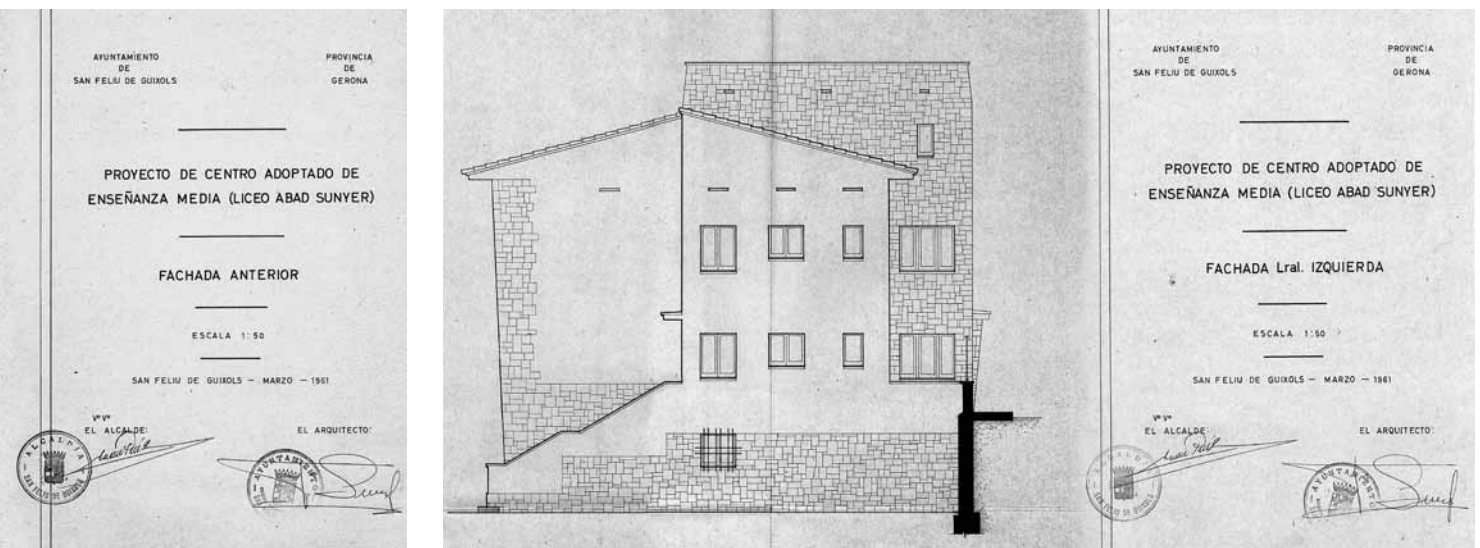
Ens expliquen vivències, experiències i records, la qual cosa fa que la lectura sigui amena i moltes vegades et puguis sentir identificat en les diferents situacions manifestades en les entrevistes.

trobar també dades de matriculació, relació de professors, horaris dels primers anys de funcionament, etc. A partir de 1970, la informació no és tan exhaustiva, hem de pensar que un treball així podria donar per a una tesi doctoral, però, tot i així, hi trobem dades importants i curioses com un reglament de règim intern de l'any 1977 o les obres de construcció de l'edifici nou estrenat el 1980.

La segona part del treball està més dedicada a les persones. És una part més humana on hi ha una entrevista a la majoria de directors i a altres persones destacades de l'IES Sant Elm al llarg de la seva història. Ens expliquen vivències, experiències i records, la qual cosa fa que la lectura sigui amena i moltes vegades et puguis sentir identificat en les diferents situacions manifestades en les entrevistes. Al final del treball, en Marc fa unes preguntes estandaritzades a un exalumne/a de cada any en l'últim curs de la seva promoció. Gairebé aconsegueix tots els anys. És divertit fer-ne la lectura per veure els diferents punts de vista que tenen els alumnes de l'institut i què recorden més amb el pas del temps.

Josep Font

Professor de l'Institut Sant Elm

Vist per la **LITERATURA** MARGARITA WIRSING-L. D'ANDRAITX. L'OFICI DE VIURE I D'ESCRIURE. Professora i escriptora, aquesta guixolencsa va néixer el 1911, filla de mare catalana i pare alemany. El 1933 es va llicenciar en Física i Química per la Universitat de Barcelona, convertint-se així en la primera dona llicenciada en aquesta matèria. La seva presència distingida i elegant crida l'atenció a les fotografies. La traça de les seves actuacions revelen una persona sensible i activa, compromesa amb la ciutat i la cultura. Més enllà de la mera narració biogràfica de la seva vida, l'Àngela Ribas ens convida a llegir els seus escrits per endinsar-nos en el fascinant univers personal de Margarita Wirsing.

Margarita Wirsing va ser una dona d'empenta, intel·ligent, capdavantera en els seus estudis universitaris, llicenciada en Física i Química, republicana, defensora de la llibertat [...] i que va ser jutjada i condemnada a la inhabilitació absoluta

La història de l'Institut Sant Elm va estretament lligada a un nom, el de **Margarita Wirsing**, ànima de l'educació secundària a la nostra ciutat, i impulsora de la creació d'un nou centre just on avui dia encara està ubicat, amb l'ampliació i les reformes que els anys li han anat portant.

Gaziel, en unes ratlles de felicitació de Nadal, datades el desembre de 1963, li escrivia: **"Bones festes i un venturós any 1964, que ens porti a Sant Feliu l'institut d'ensenyament secundari pel qual heu treballat amb tanta fe i tant coratge."** M.W, a les pàgines d'*Àncora*, en una nota titulada "Un vot fet realitat" li responia el desembre de 1964 (Gaziel havia mort el mes d'abril) : **"Bon amic, em desitja, a l'hora santa del Nadal el que jo més delia d'aconseguir. I ho féu seu, emprant el plural; ho féu de tots. Avui, rellegint els seus mots, m'ha colpit la llunyania del Més Enllà [...] Però Nadal és temps de miracle.[...] Gaziel em sentirà si crido fort: El vostre estimat Sant Feliu ja té Institut!"**

Margarita Wirsing va ser una dona d'empenta, intel·ligent, capdavantera en els seus estudis universitaris, llicenciada en Física i Química, republicana, defensora de la llibertat, decidida i valenta, i que va ser jutjada i condemnada a la inhabilitació absoluta. Li van prohibir ensenyar. Allò que sempre havia defensat i per què havia lluitat.

Però darrere aquest nom, n'hi ha un altre: el d'**L. d'Andraitx**, el pseudònim amb què signava els seus escrits, d'índole ben diversa. Fou articulista de primera fila al setmanari *Àncora*, publicació local de la qual va ser redactora en cap des de 1956 i directora entre els anys 1961 i 1972; de la *Revista de S'Agaró* i del *Diari de Barcelona*. I just abans de morir va veure publicat el seu llibre *Volves*, un recull de composicions escrites durant un any, la crònica de tot un any: des del desembre de 1993 fins al desembre de 1994.

Alcalde Manel Vicens, Margarita Wirsing i altres autoritats al balcó de l'Ajuntament durant un acte als anys seixanta. AMSFG. Col·lecció Municipal d'imatges. (Autor: desconegut)

Retrat de Margarita Wirsing. AMSFG. Col·lecció Municipal d'imatges. (Autor: desconegut)

Col·laboradors del Setmanari *Àncora* celebrant la festa patronal per Sant Tomàs d'Aquino a l'ermita del Remei als anys cinquanta. D'esquerra a dreta: Narcís Masferrer, Xavier Callicó, Alexandre Grau, Margarita Wirsing, Claudi Isern, Francesc Illas, Enric Figueras, Ramon Gruartmoner, Joaquim Gruart i Lluís Pallí. En segon terme, entre Ramon Gruartmoner i Joaquim Gruart el senyor que va fer de xofer durant la trobada. AMSFG. Fons Francesc Illas. (Autor: desconegut)

Amant de les lletres, des del pseudònim d'**L. d'Andraitx**, va exercir d'escriptora. Una escriptora hàbil en el tractament del gènere. Malgrat la intenció d'escriure volgutament en masculí, poques vegades utilitzava atributs marcats que l'expressés directament:

"Mudo y escuchando, sin ecos interiores que respondan a la charla de un crepúsculo al que no me siento invitado, quizás el silencio sea solo mío. ¡Qué solo y qué extraño a todo estoy!"

(Extret de "Soledad", publicat a *Àncora* el 7 de juny de 1951)

Els seus textos beuen, doncs, de les dues personalitats, com si haguessin estat redactats a quatre mans. Tenen la presència de la naturalitat literària i periodística d' L. d'Andraitx, i la distinció i la fermesa de Margarita Wirsing

Diríem que l'evitava en primera persona sempre que el text li ho permetia, i sovint recorria a l'ús de referències més neutres com *el cronista*, *el escriptor*, *el espectador*, com si aquesta tercera persona fos aliena a qui signava i així no traís la seva condició femenina, com si en l'ús d'aquests termes hi convergissin els dos gèneres i no fos necessari d'aclarir res, afegint-se així a l'ambigüitat de la *L*, inicial del pseudònim:

"Detrás del escritor, en la única mesa no observable daba volteretas el cascabel de unas risas juveniles. Terminado el almuerzo y al levantarse, vio el escritor, un grupo de muchachas que, en fresca y alegre camaradería, daban, entre risas, su adiós a un período de vacación y viaje."

(Extret d'"En un coche restaurante", publicat a *Àncora* l'1 de desembre de 1953)

Una marca masculina que, així mateix, els anys esborraren i esdevingué plenament femenina:

"Una servidora –l m'agrada haver recordat aquesta vella expressió que la meva mare feia servir molt sovint– [...] està súper cansada d'escoltar, fins i tot de fer comentaris entorn de qüestions polítiques."

(Extret de "Saturació i cansanci", *Volves*, 1994)

Els seus textos beuen, doncs, de les dues personalitats, com si haguessin estat redactats a quatre mans. Tenen la presència de la naturalitat literària i periodística d' L. d'Andraitx, i la distinció i la fermesa de Margarita Wirsing.

Alumnes i professors del Col·legi Subvencionat de Segon Ensenyament el dia 31 de gener de 1934. Al centre, Margarita Wirsing. AMSFG. Fons Família Burgell. (Autor : desconegut)

Dues personalitats que en formen una de sola: singular, sòlida i indivisible. Però, per què escriu, Margarita Wirsing? La resposta ens la dóna ella mateixa. Li és un plaer. La paraula la tempta.

"Entre les meves peculiaritats, no és cap secret, s'hi compta el plaer d'escriure. Sí, és un plaer. Un plaer innegable, encara que pel mig, especialment quan no acabo d'arrodonir una frase al meu gust, quan no acabo de traduir amb encert el pensament intuït sobre el paper, se m'hi barregin veritables enrabiades."

(Extret d'"El plaer d'escriure", publicat a *Àncora* el 19 de març de 1986)

"És un goig caure en la temptació de la paraula. Treballar amb ella, barallar-s'hi, acariciar-la. [...] És una lluita. Amorosa, però dura. És una lluita per tal de trobar l'expressió justa, el mot més adient, l'adjectiu més propi, el verb menys manipulat, per aconseguir de posar sobre el paper aquell pensament que potser es faria escàpol, aquell dolor ocult que altres voldrien desvelar, aquell goig o aquella emoció que et corprèn i de la qual tu mateix en sents una mica de vergonya de manifestar-la."

(Extret de "Deixar-se temptar per la paraula", *Volves*, 1994)

Des de l'article d'opinió fins a la confessió més personal, des de la crítica a l'apunt poètic o els contes i els escrits més intimistes, l'autora va publicar centenars de textos a la revista *Àncora*, al llarg de més de quaranta anys. Resseguir-los és fer un pas en la història de la ciutat, en la història dels seus homes i les seves dones, llegir-hi el pas del temps a través de la descripció de les estacions, reviuir-n les festes populars, feinejar amb la quotidianitat més immediata... Projectà la ciutat que tant estimava:

"Per què s'estimarà tant el tros de terra que t'ha vist néixer, els carrers subtilment marcats amb les teves petjades, el barri amb el qual saberes intimar i parets i estances amb què, dia a dia, amb tanta fe aprengueres a parlar?"

(Extret de "Vacances", a *Volves*, 1994)

"Ja vinc, Sant Feliu del Baix Empordà! Ja vinc! I què et diré quan arribi? Com sempre, baixet, baixet, a cau d'orella, a la primera flaire de suro cremat, et diré que t'estimo."

(Extret de "Ja vinc!", a *Volves*, 1994)

I també, des d'aquest punt, va poder oferir la seva visió de la vida. Els seus escrits fluctuen entre allò més particular i allò més universal. Són fruit de l'observació, de la reflexió, del coneixement. Per això, llegir-los és descobrir una

Destaca també en les seccions “Hora presente” i, més tard, “Temps d’ara”, oferint-nos el seu punt de vista en qüestions d’actualitat, oberta al món

manera de ser i de pensar i, al capdavant, conèixer de més a prop l’escriptora.

Les seves col·laboracions, que, d’acord a les situacions que el país va viure, són tant en castellà com en català (*Àncora* els primers anys publicà només en castellà, però va arribar el dia que, dins un franquisme més tolerant, o potser millor dit no tan agressiu, la revista esdevingué bilingüe), van ser de periodicitat i registres diversos i distribuïdes en diferents seccions, segons els temes tractats, la responsabilitat directiva, l’actualitat o els anys en què van ser publicades. Entre elles, la col·laboració assídua a *Correo de las letras*, espai compartit amb altres col·laboradors, en què fa crítica literària: analitza una lectura, n’explica la història, l’estructura, i, si ho creu convenient, en comenta la profunditat o la superficialitat dels personatges.

Crida l’atenció el nom d’una secció pròpia, personal: *De mi retorta*. L’ús del terme *retorta* –matràs de coll llarg i afuat– connecta amb la seva formació. És com si volgués mostrar-nos les dues cares : la de la ciència i la de les lletres, com si a través del matràs destil·lés les paraules per deixar-les en llibertat, i verificqués una dualitat.

“Encara que la meva formació hagi estat, fonamentalment, científica, estic segura que si després em feriren les Lletres i em sentí atreta d’una manera intermitent i a batzegades per qualsevol tema dels continguts dins l’àmbit de les Humanitats, ha estat gràcies al que van sembrar en mi els sis anys d’un batxillerat, on Ciències i Humanitats es donaven la mà”

(Extret d’“Humanitats”, a *Volves*, 1994)

Destaca també en les seccions “Hora presente” i, més tard, “Temps d’ara”, oferint-nos el seu punt de vista en qüestions d’actualitat, oberta al món. Mira, escolta, proposa i, si cal, demana, i així els tons, caràcters i temàtiques dels seus articles són prou variats. Si un dia interroga el lector, i el fa pensar tot sacsejant-lo:

¡Un poco más de formalidad! ¡Hay que tener ideas y conceptos firmes! Protestar, por protestar, es un triste vicio. ¡Con la falta que nos hacen buenas y razonadas protestas...!

(Extret de “Protestar por vicio”, publicat a *Àncora* el 15 de març de 1962)

Un altre s’hi acostava amb sensibilitat i confiança:

Set néts tinc i... els que vinguin. Ells saben com me’ls estimo Amb quant d’amor els emparo a la meva falda, si són petits...! Amb quant d’amor els dono la mà o paraules, si són més grans...!

(Extret de “Santa Anna”, publicat a *Àncora* el 24 de juliol de 1975)

Són moltes les referències a l'espiritualitat, la religiositat, la fe i el misteri i a una soledat que ens diu gairebé en veu baixa:

"¿Y qué mejor disciplina que peregrinar por un duro e iluminado camino? Cada etapa que se quema del largo camino de Santiago deja el corazón más dócil, menos inquisitiva la mente, más cerca el alma del misterio. Aunque la búsqueda de Dios sea una experiencia solitaria, no es menos cierto que, al recorrer la Vía Láctea, siente uno ciertamente la fuerza y la sugestión de la comunión de los santos, de los santos peregrinos y romeros, que durante tantos siglos recorrieron con fervor y con idéntico anhelo aquella misma ruta blanca."

(Extret d'"Apertura del Año Jubilar Compostelano", publicat a *Àncora* 7 de gener de 1965)

També el somni (allò imaginat i esperat) és una constant. Hi fa referència Narcís Masferrer en el pròleg de *Volves* a propòsit del seu pseudònim. Hi explica que l'autora no va voler anar mai a Andraitx perquè justament era això, un somni, i si es realitzava hauria deixat de ser-ho. Aquesta mateixa idea és present en el final del conte *El violí*:

"La Mercè seguiria essent, per a ell, un somni plaent, una presència en l'absència: una companyia. Havia estat a frec de perdre-ho...I ho havia salvat"

(Extret d'*Àncora*, 18 de desembre de 1986)

Una presència en l'absència, diferent, però, de l'esperança amb què finalitza

Margarita Wirsing amb Manuel Fraga, ministre d'Informació i Turisme a la Gavina de s'Agaró l'any 1963. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges. (Autor : desconegut)

Sempre connectada amb el seu paisatge, la geografia que l'envolta, ja sigui el de Sant Feliu o el de Barcelona, on va viure a partir de la dècada dels setanta, els seus escenaris són objecte de la seva mirada

les seves paraules en temes que la preocupen i que vol veure resolts, o tan sols en la seva proposta de vida. Allò no és un somni, és un crit, un voler que desitja aconseguir:

"Però la Religió, almenys per a mi, no fóra res, sense la seva comunitat de fidels, sense la seva litúrgia. Cal viure amb esperança. Demà entrem a la Primavera.

(Extret de "Diumenge de Rams", publicat a *Àncora* el 6 d'abril de 1989)

Sempre connectada amb el seu paisatge, la geografia que l'envolta, ja sigui el de Sant Feliu o el de Barcelona, on va viure a partir de la dècada dels setanta, els seus escenaris són objecte de la seva mirada. Expressa tant la prudència que cal tenir perquè el turisme no el malmeti:

"El hombre, incesantemente va modificando el paisaje. Es una doma.[...] Si queremos defender los beneficios que nos reporta la nueva industria, todos a una deberíamos fomentar la conservación del paisaje, ya que nos da un sello específico, ya que su hermosura natural puede representar la más cómoda y eficaz propaganda."

(Extret de *Revista de S'Agaró*, estiu 1963)

Com la connexió que hi estableix:

"És l'estació que de més bon grat miren els meus ulls, enamorats d'aquest moradenc intens. Morat de pregàries conventuals que agafa el cel amb una inexplicable generositat de pintura.[...] Potser aquest any no serà tan manyaga la passejada pel bosc proper. Tant de foc a l'estiu ha deixat el seu rastre. Collserola cremà fins a tocar els carrers del meu barri dels Penitents. I em pregunto si enmig de troncs recremats i de cendres podrà florir de nou el romaní."

(Extret de "Tardor", a *Volves*, 1994)

És a *Volves* on L. d'Andraitx ens deixa veure la part més íntima de Margarita Wirsing. Hi escriu des de la vellesa, hi fa confidències, traça una complicitat amb el lector i és incapaç de desdibuixar, a través dels mots, qui és. És dona, és gran, és mare i és àvia, i observa el món amb la llibertat i la saviesa de l'edat, i amb tota la lucidesa d'un trajecte viscut i defensat.

És un ocell solitari que passa moltes estones al seu despatx, el lloc que més estima de casa seva; espera una carta; llegeix la Bíblia, herència del seu pare; pensa en el futur; se sent lligada a una malaltia; vol i es dol del mal dels vells, que és tenir temps; viu en equilibri interior; continua somiant en els llocs que "fuetegen la imaginació"; revela que el que volen els avis (entengui's vells)

és "fe, sentir-se útil i amor" i no es resigna però accepta:

"Resignar-se, al meu entendre, és sempre una estupidesa. Acceptar plenament és saviesa, és un do o el fruit d'una gran virtut."

(Extret de "Fer-se gran", a *Volves*, 1994)

I l'injust oblit, on molt sovint deixem caure les persones més properes, se li fa més viu en aquesta última etapa:

"Siempre se dijo que no era buena norma mirar hacia atrás y hubo quien afirmó que se olvida, porque debemos olvidar. Muchos olvidos gravitan calladamente sobre nuestras conciencias. Calladamente, porque el olvido es siempre total y absoluto. Es un nombre no escrito o escrito y borrado. Una página en blanco. En blanco, pero sucia."

(Extret de "Mirar hacia atrás", publicat a *Àncora* el 5 de novembre de 1970)

"Hi ha qui assegura que l'oblit és comú a molts [...] i que acaba per ésser un silenciament record íntim."

(Extret d'"Aniversaris", a *Volves*, 1994)

No deixem que Margarita Wirsing acabi sent aquest silenciament record íntim que ella temia, llegim-la, malgrat que els capricis del temps ens facin anar cap a un futur de pressa vertiginosa. Transitem a consciència i a ulls oberts per les seves paraules. *Que la ment treballi i el sentiment registri!*

Àngela Ribas i Lacasa

Professora de l'Institut Sant Elm

CALIDOSCOPI

LES IMATGES

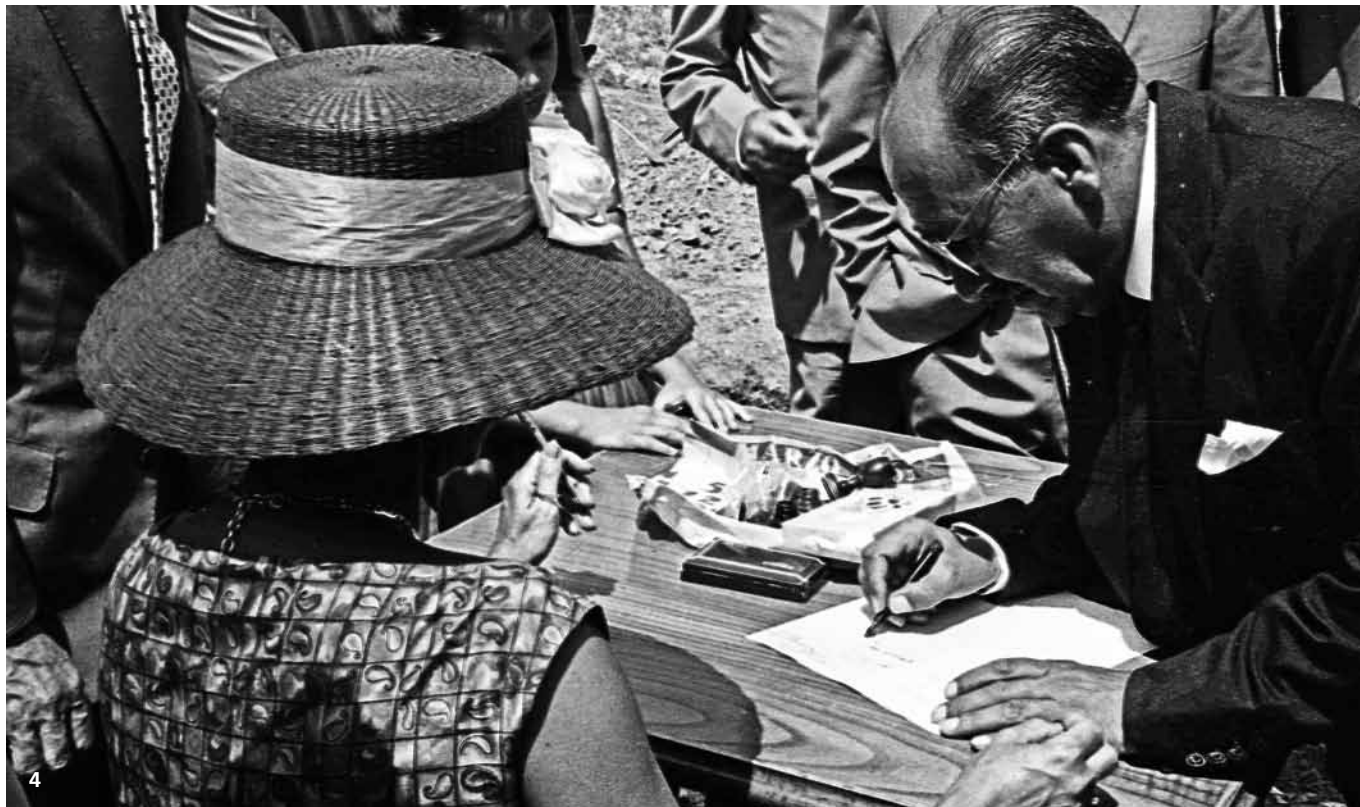
1. L'alcalde de Sant Feliu de Guíxols, Sr. Joan Puig, durant la cerimònia de col·locació de la primera pedra del nou edifici per al Liceu Abat Sunyer. Darrere seu, el Sr. Carreras. AMSFG. Fons Jordi Budó. (Autor: Jordi Budó)

2. Detall de l'acte de col·locació de la primera pedra de l'edifici del Liceu Abat Sunyer, actual Institut Sant Elm, el 25 de juliol de 1963. AMSFG. Fons Jordi Budó. (Autor: Jordi Budó) 3. Acte d'inauguració oficial de l'edifici del Liceu Abat Sunyer el dia 14 d'octubre de 1965. AMSFG. Fons Jordi Budó. (Autor: Jordi Budó)

4. Signatura de documents durant l'acte de col·locació de la primera pedra del nou edifici del Liceu Abat Sunyer. AMSFG. Fons Jordi Budó. (Autor: Jordi Budó) 5. Sr. Benet Morera i Sra. Margarita Wirsing durant la inauguració oficial de l'actual Institut Sant Elm. En primer terme, Margarida Alberti Wirsing. AMSFG. Fons Jordi Budó. (Autor: Jordi Budó)

6. Retrat d'unes religioses durant la inauguració de l'actual Institut Sant Elm. Totes les escoles de la ciutat foren convidades a l'acte. AMSFG. Fons Jordi Budó. (Autor: Jordi Budó) 7. Porta principal de l'edifici del Liceu Abat Sunyer el dia de la inauguració oficial, el 24 d'octubre de 1965. AMSFG. Fons Jordi Budó. (Autor: Jordi Budó)

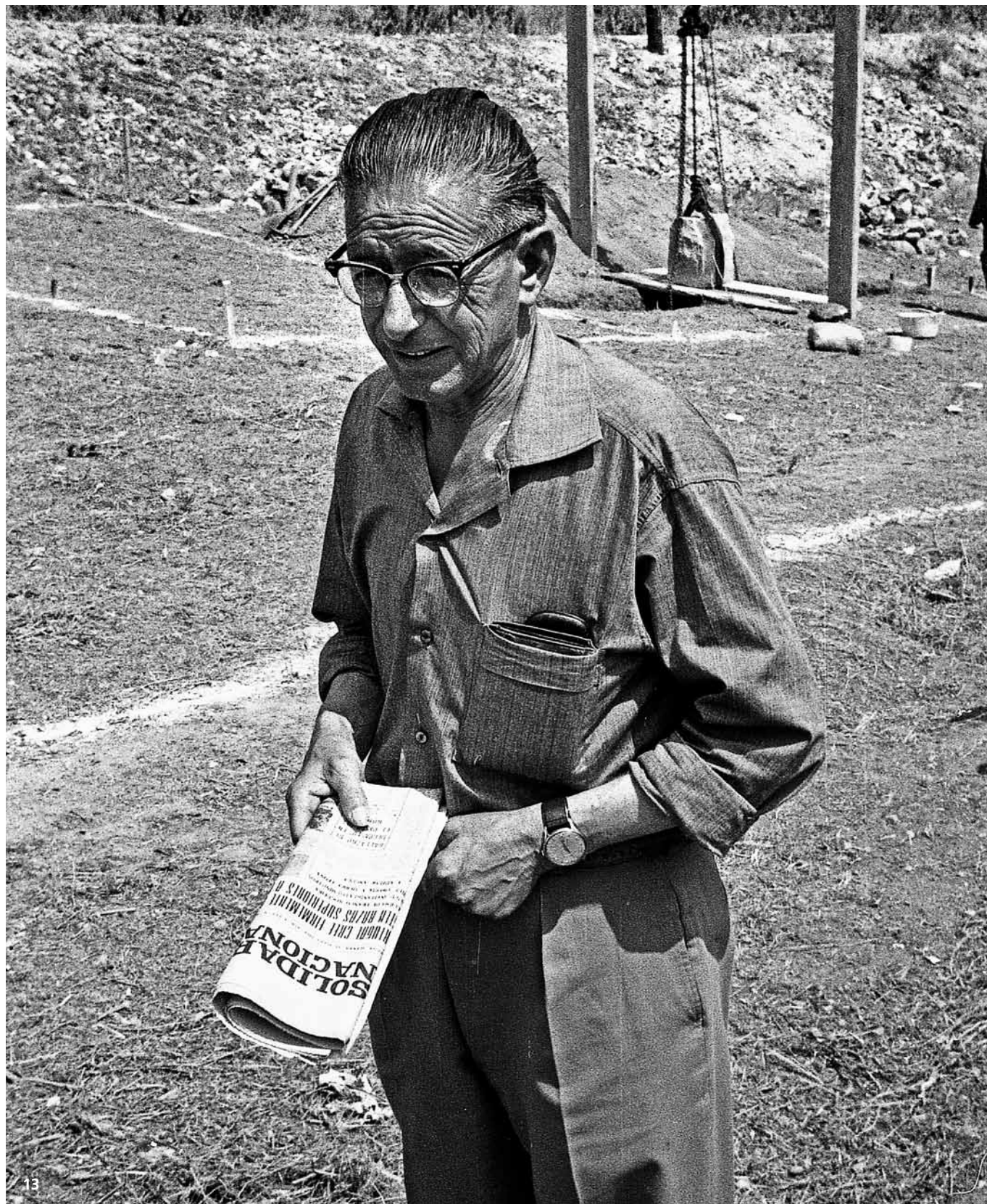
8. Vista general de l'edifici de l'actual Institut Sant Elm el dia de la seva inauguració com a Liceu Abat Sunyer. AMSFG. Fons Jordi Budó. (Autor: Jordi Budó) 9. Retrat d'alumnes i professors del Liceu Abat Sunyer a l'aula coneguda com la *Sibèria*, a l'antic Col·legi de la Divina Pastora, el 20 de desembre de 1958. AMSFG. Album de records de la trobada d'exalumnes del liceu de 30 de maig de 2008/Remei Vidal. (Autor: desconegut)

10. Alumnas assistents a l'acte d'inauguració del nou edifici Liceu Abat Sunyer amb el Sr. Joan Jubany, conegut com *Peligro*. AMSFG. Fons Jordi Budó. (Autor: Jordi Budó) 11. Membres de l'equip redactor de *La Voz del Estudiante* després d'una arrossada a Vallpresona. Ramon Aldea (Morfeo), José Antonio de Haro (Omega), Antoni Grau (Filomeno) i Ricard Castelló (Palmiro). AMSFG. Àlbum de records de la trobada d'exalumnes del liceu de 30 de maig de 2008/Antoni Grau. (Autor: desconegut) 12. Sr. Carreras i Sr. Rodeja amb alguns alumnes del Liceu Abat Sunyer l'any 1958. Manolo Hernández, Antoni Grau, José Antonio de Haro, Ricard Castelló, German Pigem i Ramon Aldea. AMSFG. Àlbum de records de la trobada d'exalumnes del liceu de 30 de maig de 2008/Antoni Grau. (Autor: desconegut)

13. Retrat de Joan Jubany, conserge del liceu, amb el periòdic que es posà amb la primera pedra del nou edifici el dia 25 de juliol de l'any 1963. AMSFG. Fons Jordi Budó. (Autor: Jordi Budó)

14. Alumnes del liceu durant l'esmorzar corresponent a la Festa de Sant Tomàs d'Aquino de l'any 1957, llavors se celebrava el dia 7 de març. German Pigem, Ricard Castelló, Antoni Grau i Josep Pont. AMSFG. Àlbum de records de la trobada d'exalumnes del liceu de 30 de maig de 2008/Antoni Grau. (Autor: desconegut) 15. Alumnes en una aula del primer Liceu Abat Sunyer. Assumpció Vicens, Maria Bartumeu, Pilar Aymerich, Pilar Bonavia i, al fons, Mn. Pere Pujol. AMSFG. Àlbum de records de la trobada d'exalumnes del liceu de 30 de maig de 2008/Pilar Aymerich. (Autor: desconegut)

NÚRIA NADAL I CASADEMONT

, des de la Secretaria de l'Institut Sant Elm, ha rebut, matriculat i lliurat els seus títols a diverses generacions de ganxons. Per a ells, com per a centenars de professors, sempre serà recordada, amb la senzillesa que només pot derivar de l'afecte, com "la Nuri". De totes les persones que durant els seus cinquanta anys d'història han passat per l'Institut poques poden presumir d'haver viscut en ell tota una trajectòria vital amb tanta continuïtat i passió com la Núria Nadal

Núria Nadal i Casademont (Sant Feliu de Guíxols, 1951), filla i néta de guixolencs (els seus avis, tots dos, eren metges a la ciutat), va començar a treballar a l'Institut l'any 1970. Tenia llavors dinou anys, i fins a aquell moment havia estat realitzant el mateix servei amb les Carmelites. Fins al 1972 va seguir fent-ho amb un contracte d'administrativa a càrrec de l'Ajuntament, però en aquesta data va obtenir el seu nomenament com a interina. Després de superar les oposicions, des del curs 1984-1985 va ocupar plaça fixa en el servei d'administració de l'Institut, i en aquest lloc va exercir les seves funcions fins a la seva jubilació, el novembre de 2013. Com a curiositat, menciona un únic i ben limitat desplaçament temporal: quan es va inaugurar l'Institut de Cassà, i a petició de la inspecció, hi va ser durant el mes d'agost per ajudar en la confecció de les primeres matrícules del nou centre.

Quaranta-tres anys, Núria, tota una vida al Sant Elm. Tens consciència d'haver-te convertit en una institució? Et molesta que et recordin simplement com "la Nuri"?

M'ha encantat sempre. Em deien: "Nuri, no ho deixis. No fallis mai a l'Institut". Encara ara, després de jubilar-me, la gent del carrer em comenta el seu disgust, i els nens em toquen al timbre de casa: em demanen caramels, galetes i xocolata! Perquè jo sempre els en portava, quan treballava a la Secretaria. Conec generacions senceres, gairebé no calia ni demanar les dades familiars per a la matrícula; era casa meva, o jo almenys així ho vivia. Jo sóc molt oberta, m'agrada parlar amb la gent, així que no només no em molesta sinó que em sembla un signe d'estima que em recordin com "Nuri, la de l'Institut".

A l'Institut eres un referent per al professor nouvingut. Si hi havia algun dubte, algun problema, fins i tot per trobar un pis a Sant Feliu d'un dia per l'altre, només calia recórrer a la Nuri.

Has de pensar que abans no hi havia càrrecs directius. Hi havia el director, el senyor Morera quan vaig començar a treballar, i jo, l'administrativa. No hi havia ningú més. Per això t'acostumes a fer pràcticament de tot i ho fas amb gust. Mai em va importar treballar més hores, si era necessari. I això que de vegades ... Recordo que un any, el dia de Nadal, el senyor Morera em va demanar pujar a l'Institut perquè no quadraven els comptes: fallava una pesseta en el balanç. El meu pare em deia: "Nuri, que és Nadal ..." I jo li contestava: "Però és el senyor Morera qui m'ho demana." I al final, per sort,

va sortir la pesseta que faltava abans del dinar.

En Benet Morera era tot un personatge...

Amb mi es va comportar com un pare, em va tractar divinament, em va ensenyar tot sempre sense una paraula de més o de menys. Era fantàstic. El dia que va morir em va trucar a les nou del matí, mentre jo estava fent preinscripcions, i em va estranyar moltíssim. Em va dir que s'estava preparant l'esmorzar. Una hora més tard em va trucar el seu fill per dir-me que havia mort, i jo sempre he cregut que d'alguna manera ho sabia i em va telefonar per acomiadar-se.

També vas conèixer la Margarita Wirsing.

A l'Institut només vàrem coincidir un any, però per descomptat que la coneixia bé perquè a Sant Feliu tothom la coneixia i la considerava. A més, era íntima de la meva mare; sortien de colla. La recordo com una dona molt elegant, sempre amb unes pameles impressionants.

I des de 1970 onze directors diferents, encara que algun –com el senyor Mayo– ho va ser en diverses ocasions. Això és una sobrecàrrega afegida a la feina administrativa?

En absolut. A excepció d'aquests anys finals, la relació amb tots els directors ha estat sempre molt

familiar: venien, moltes vegades només per saludar o per parlar de qual-sevol cosa, i mentre treballàvem mai vaig sentir una sensació de distanciament. Era una família. Encara que per la meva feina la meva relació sempre ha estat més directa amb els secretaris i alguns ho han estat molts anys, com l'Àngela Ribas, en Josep Maria Torrent, en Sistach, l'Anna Xargay o l'Esteve Nicolau... Amb tots ells he treballat molt bé. El senyor Mayo, quan va ser secretari, em deia: "Jo, Nuri, d'això no hi entenc. Tu ets la que en saps. Així que em dius el que he de fer". I ens reuníem cada dues setmanes per passar comptes, i ell em deia. "Ah! Tot bé, ja està." I era jo qui li demanava que m'havia de controlar més per si de cas hi havia algun error. En canvi, en Torrent era molt més meticulós, però sempre infinitament educat, pacient i molt bona persona; i si el treball s'allargava fins a la nit, com quan calia imprimir els butlletins a final de curs, mai deixava de ser-hi. Fins i tot em sabia greu pel temps que li robava a la seva família. No tenia amb ell una relació de secretari i administrativa, sinó més aviat d'amistat.

Durant els anys setanta l'institut era un centre comarcal:

acollia alumnes de Santa Cristina, de Castell-Platja d'Aro, de Tossa, de Calonge, de Llagostera, de Palamós... Fins i tot hi havia un menjador escolar, no és així?

Ja ho crec. Hi havia en aquella època uns sis-cents alumnes. Encara no sé com ho fèiem. De Tossa venien en vaixell, amb el creuer, excepte quan feia molt mala mar: llavors havien de desplaçar-se en autobús o els portaven els seus pares. I sempre arribaven mitja hora més tard de l'inici de les classes, encara que lògicament se'ls deixava entrar. Precisament fa poc, a Tossa, em van saludar tres antics alumnes que ja són avis; passejava amb el meu marit quan vam escoltar els crits, "La Nuri! És la Nuri de l'institut!" I el meu home va comentar: "Ja hi tornem a ser." Això és de les coses que més il·lusió em fa, aquest reconeixement després de tants anys.

El menjador era a la planta inferior, i el regentava un matrimoni: la senyora Montse i el senyor Ignacio, que tenien l'habitatge en el mateix edifici; el dormitori estava situat al mateix lloc on està ara el despatx del director. Era molt poc el que havien de pagar els alumnes del servei de menjador, només dues pessetes, i dels comptes també s'encarregava la Secretaria del centre. També servien l'esmorzar a la Sala de Professors: boníssim!

Llavors el centre era secció delegada del Vicens Vives...

Sí, i aquesta era una altra feina dura, perquè com els alumnes havien de passar l'examen de grau de batxillerat al Vicens Vives de Girona, calia traspasar abans les notes. Era horrorós el volum de papers que s'havia de tramitar.

En aquest pàgina, detall de l'ambient a la Secretaria de l'Institut Sant Elm als anys noranta. Procedència: Núria Nadal. (Autor: desconegut)

A l'altra pàgina, retrat durant l'excursió al final del curs 1999-2000. Procedència: Núria Nadal. (Autor: desconegut)

Al costat, la Núria Nadal a la Secretaria de l'Institut Sant Elm el setembre de 2007. Procedència: Núria Nadal. (Autor: Eduardo Romero)

Afortunadament, l'any 1977-1978 el centre ascendeix a la categoria d'Institut Nacional de Batxillerat coincidint amb una nova direcció, la de José Luis Mayo (després de molts anys exercint el càrrec en Benet Morera). I un altre canvi: el del nom de l'institut, que va passar de ser "Liceu Abat Sunyer" a "INB Sant Elm". Recordes alguna cosa d'aquest episodi tan polèmic?

A mi sempre em va agradar més el nom de sempre, "Liceu Abat Sunyer". Encara vivia la Margarita Wirsing, que també era molt i molt partidària de mantenir-lo; per cert, el senyor Morera defensava que, si calia canviar el nom, a ell el més adequat li semblava precisament el de "INB Margarita Wirsing". Crec recordar que la iniciativa per modificar-lo va partir del senyor Pallí, i la decisió es va adoptar per votació.

I, des dels anys vuitanta, un batibull de lleis noves a cada poc: la LOECE (1980), la LODE (1985), la LOGSE (1990), la LOPEG (1995), la LOCE (2002), la LOE (2006) ... Canvis i més canvis d'expedients acadèmics, i amb una paral·lela informatització de l'administració.

Això va ser horrorós. Cada dos o tres anys, un nou canvi de llei. Recordo que amb en Torrent treballàvem matí i tarda per posar ordre i actualitzar tota la documentació. Però tots ajudaven. Venia, per exemple, el senyor Donaire i t'aclaria els dubtes que podia haver-hi en els currículums dels alumnes, o la María José Royo en temps més recents. La María José m'ha donat molt suport en aquest tram final. Per això el Sant Elm sempre ha estat un centre molt familiar, no només perquè és de mida petita o mitjana. Això també ha canviat en els últims anys.

La informatització de l'administració va ser un seriós inconvenient per a mi, perquè em va agafar ja gran i mai no havia tocat un ordinador, però amb els cursets i amb l'ajuda d'en Jaume Fabre, que era coordinador d'informàtica i sempre tenia un moment per a mi, es va tirar endavant. Encara mantinc contacte amb en Jaume; em telefona cada mes, o cada dos mesos, i parlem. Per posar-se al dia calia anar a Barcelona, a Girona, a Palamós, a Palafrugell... Doncs és el que tocava, perquè a l'institut ningú venia a explicar-t'ho.

El personal no docent, ja sigui el d'administració o el subaltern, sol ser el més estable en un centre, però potser no sempre es valora la importància que té per a la vida diària d'un institut. Tu has experimentat alguna vegada aquesta sensació d'infravaloració?

Mai. Hem estat molt units sempre; mai he sentit que fóssim un cos aïllat o desplaçat de la vida de l'institut. És clar que hi ha hagut moments difícils,

però la relació entre nosaltres i amb els professors, en general, sempre ha estat molt bona. A l'Antonio, que va ser tants anys conserge, fins i tot li vaig salvar la vida: un dia, en tancar les oficines i acomiadar-me, em va dir que ell es quedava una estona més perquè tenia per allà gallines, ous, i jo què sé ... en arribar a casa em vaig adonar que m'havia deixat uns papers, vaig tornar a pujar i vaig trobar-lo estès a terra, a l'entrada, perquè havia tingut un infart. Si no arribo a anar-hi, es queda allà. Era bona persona, molt afectuós a la seva manera des preocupada amb els alumnes; guardava les fotos de cada promoció.

Toca un altre canvi, Nuri, encara que ara ho viuràs més des de fora: es fa necessari un centre nou que reemplaci l'actual.

Però això és segur? Ja? Em sembla que jo no arribaré a veure-ho. La veritat, em farà molta pena. Jo no he tornat a pujar al centre mai, perquè només això

ja em faria molta pena. La Secretaria era casa meua, mai vaig veure l'institut només com un lloc de treball. Allà he viscut moltes experiències, he conegut moltes històries, algunes de les quals no es poden ni revelar. He viatjat amb alumnes, en les sortides de final de batxillerat, que ara són pares, i sempre o gairebé sempre ha estat magnífic. Jo no he percebut mai un canvi a pitjor en el meu tracte amb els alumnes, tot i que ara han canviat tant les maneres i els costums. I tampoc amb els pares o amb els professors; sempre ha estat una relació molt càlida. Recordo molt bé l'anècdota amb el senyor Terricabras, que ara és eurodiputat, quan va arribar a l'institut com a catedràtic de Filosofia. M'havien dit: "Sobretot, Nuri, tingues molta cura a l'hora de dirigir-te a ell". I jo m'anava repetint: "Senyor Terricabras, senyor Terricabras, senyor Terricabras..." En aquestes que va arribar una carta per a ell; em dirigeixo a la sala de professors i quan

el veig li dic, molt seriosa i pudorosa: "Senyor Terricabras, aquí li porto una cabra per a vostè." Tothom es va quedar glaçat, i jo, imagina't, però ell va reaccionar amb bonhomia i un gran sentit de l'humor, i al moment tots estàvem somrient.

Al llarg d'aquests més de quaranta anys hauràs viscut moments bons, d'altres regulars i altres probablement dolents. Amb què et quedes? Què és el que et portes d'aquesta vida a l'institut?

El millor és el tot, el conjunt dels quaranta-tres anys que he estat a l'institut. És veritat que hi ha hagut moments tristos; em va impactar moltíssim la mort de l'Anna París perquè havíem anat a l'escola juntes, ens vam casar amb un dia de diferència per poder assistir cadascuna a les noces de l'altra... La seva mort em va deixar molt tocada. I tampoc no negaré, t'ho dic francament, que els dos o tres últims

anys van ser especialment durs per a mi; crec que no van ser el millor tancament per la meua trajectòria, ni el que esperava després de tant de temps. El meu últim dia de treball... no va ser de cap manera com havia pensat que seria. Te'n vas amb una pena, és cert. Però em quedo amb la resta, amb els quaranta anys anteriors: el millor que m'ha passat a la vida ha estat treballar en la Secretaria de l'institut, fins al punt que quan arribava el diumenge a la nit m'alegrava perquè al dia següent podia tornar a treballar on sempre vaig estar a gust. Era una il·lusió permanent. No era una feina, no era una ocupació: la Secretaria era la meua veritable vida.

Julio Falces Borja
Professor de l'INS Sant Elm

En aquesta pàgina, detall d'una aula del Liceu Abat Sunyer quan estava situat a la Divina Pastora, al carrer Sant Fèlix Màrtir. AMSFG. Fons del Liceu Abat Sunyer. (Autor: desconegut)

A l'altra, vista general de la façana de l'Institut d'Ensenyament Secundari Sant Feliu l'any 1999. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges. (Autor: Xavier Colomer-Ribot)

El Liceu Abat Sunyer

A finals del segle XIX, a Sant Feliu de Guíxols, hi havia dues escoles privades que feien ensenyament secundari: el Col·legi Vidal i el Col·legi La Verdad. A principis del segle XX van desaparèixer i no va ser fins al 1933 que es va crear el Col·legi Subvençionat de Segon Ensenyament, que l'any 1936 es va convertir en Institut Nacional i que ocupava l'edifici, actualment enderrocat, que habità el doctor Miralles a la plaça Mercat. Després de la Guerra Civil va ser clausurat i, el 1941, un grup de professors van fundar l'Academia de Enseñanza Media, que va ser el precedent del Liceo Abad Suñer. El Liceu, centre reconegut elemental d'ensenyament mitjà, fou creat per iniciativa de Josep Mas i M. Lluïsa Llorens, professors de l'antiga Acadèmia, juntament amb altres llicenciats. Aquest centre estava situat a

l'edifici de la Divina Pastora (al carrer Fèlix Màrtir) i inicià la seva activitat el curs 1952-1953.

Al Liceu s'impartien els sis anys de batxillerat i comerç. Els alumnes hi entraven amb deu anys i, després dels quatre primers cursos, feien l'examen de revàlida a Girona o a Figueres per tenir el batxillerat elemental. Els que volien fer el batxillerat superior, continuaven al centre però s'havien d'examinar a Girona. Les classes es feien als matins, de nou a una; però a les tardes, es feien les permanències, que eren unes classes de reforç amb l'assistència d'un professor que ajudava els alumnes a repassar les matèries i a fer els deures. La festa més celebrada de l'any acadèmic era Sant Tomàs d'Aquino amb una xocolatada al matí i un partit de futbol a la tarda.

Van ser directors d'aquest centre el Sr. Carreras, la Sra. Wirsing i el Sr. Rodeja. La creació del Liceu va ser definitiva per arribar a tenir un institut nacional d'ensenyament mitjà. L'indret escollit fou la muntanya de Sant Elm, les obres es van iniciar el 1963 i el nou edifici s'inaugurà l'octubre de 1965.

Àlbum de records elaborat amb motiu de la trobada d'exalumnes del Liceu Abat Sunyer cursos 1953-1962, el 30 de maig de 2008

FERNÁNDEZ I RIBAS, Carme. *L'Abans. Sant Feliu de Guíxols*, recull gràfic 1880-1965. El Papiol: Editorial Efadós, 2005.

JIMÉNEZ NAVARRO, Àngel. *Aproximació a la història de l'ensenyament a Sant Feliu de Guíxols*. Sant Feliu de Guíxols: Ajuntament, 1988.

L'Institut d'Ensenyament Secundari Sant Feliu

El curs 1999-2000 fou inaugurat l'Institut d'Ensenyament Secundari Sant Feliu. El nou edifici, modern i funcional, gaudeix de grans espais i està situat a la part nord-oest de la ciutat, al barri de Vilartagues. Està molt ben comunicat amb els accessos per carretera i té zones d'aparcament properes. Durant els tres cursos anteriors a la seva inauguració, el centre ja havia iniciat la seva activitat de manera precària, fent les classes en barracons. Així, des del curs 1996-1997, es van començar a desplegar de forma gradual els estudis d'ensenyament secundari obligatori i batxillerat establerts per la Llei orgànica general del sistema educatiu (LOGSE), de 3 d'octubre de 1990, que el 2006 seria derogada per la Llei orgànica d'educació (LOE). A més, en aquest

centre també s'hi van començar a realitzar els estudis d'Administració, Perruqueria i Electricitat que eren impartits a l'escola de formació professional de la ciutat.

A partir del curs 2008-2009, el centre acollí també els cicles formatius de grau mitjà d'operació, control i manteniment de màquines i instal·lacions del vaixell que fins aleshores s'havien impartit a l'Ametlla de Mar i a Barcelona. Segons els mitjans de comunicació, la Conselleria d'Ensenyament va prendre aquesta decisió per diverses raons com la tradició en aquest sector, la qualitat de les instal·lacions, el compromís dels empresaris de la zona i l'interès mostrat per la ciutat, a banda de la seva privilegiada situació al cor de la Costa Brava i la seva connexió amb Girona. Actualment, doncs, l'institut imparteix cinc cicles formatius de

grau mitjà (Estètica personal decorativa, Instal·lacions elèctriques automàtiques, Gestió administrativa, Manteniment de vaixells, Perruqueria i estètica capil·lar) i dos de grau superior (Gestió i finances, Tècnic en educació infantil). A part, també acull l'Escola Oficial d'Idiomes.

El tinglado

Informació municipal

L'esperit del Sant Elm

El Sant Elm està d'aniversari. Felicitats a tots els que ho han fet possible.

Com a homenatge a aquests cinquanta anys, evocaré l'origen de "l'esperit del Sant Elm". Haver compartit amb centenars d'alumnes i desenes de professors 34 cursos en aquell edifici decebedor, però situat en un lloc fascinant, n'és una bona excusa.

La unió d'un claustre de professors, que cada any renovava un terç dels seus membres, format per gent jove i per gent experimentada, compromesos amb l'ensenyament i amb un afany de superació constant, i d'un conjunt d'alumnes, cada vegada més nombrós, conscients que l'estudi els oferiria un futur millor, que s'exigien a si mateixos esforç i atenció, i als professors saviesa i

competència, va crear "l'esperit del Sant Elm". Un esperit basat en la dedicació, la laboriositat, el treball i l'orgull d'estudiar en aquest institut. No van ser-ne aliens, tampoc, els que van estudiar al bar d'Antonio el batxillerat per lliure. Aquest esperit va provocar, amb el pas dels anys, que quan un professor nou arribava a Sant Feliu no calgués enviar-lo a l'Institut Nacional de Previsión, que l'institut no fos identificat com a l'Acadèmia de X o que, simplement, no fos desconegut. L'institut creixia. El curs 1982-1983 va iniciar el batxillerat el primer alumne procedent del Baldiri i el 1985-1986 la primera professora exalumna del centre. Va arribar a 650 alumnes, 150 de COU. S'havia fet gran.

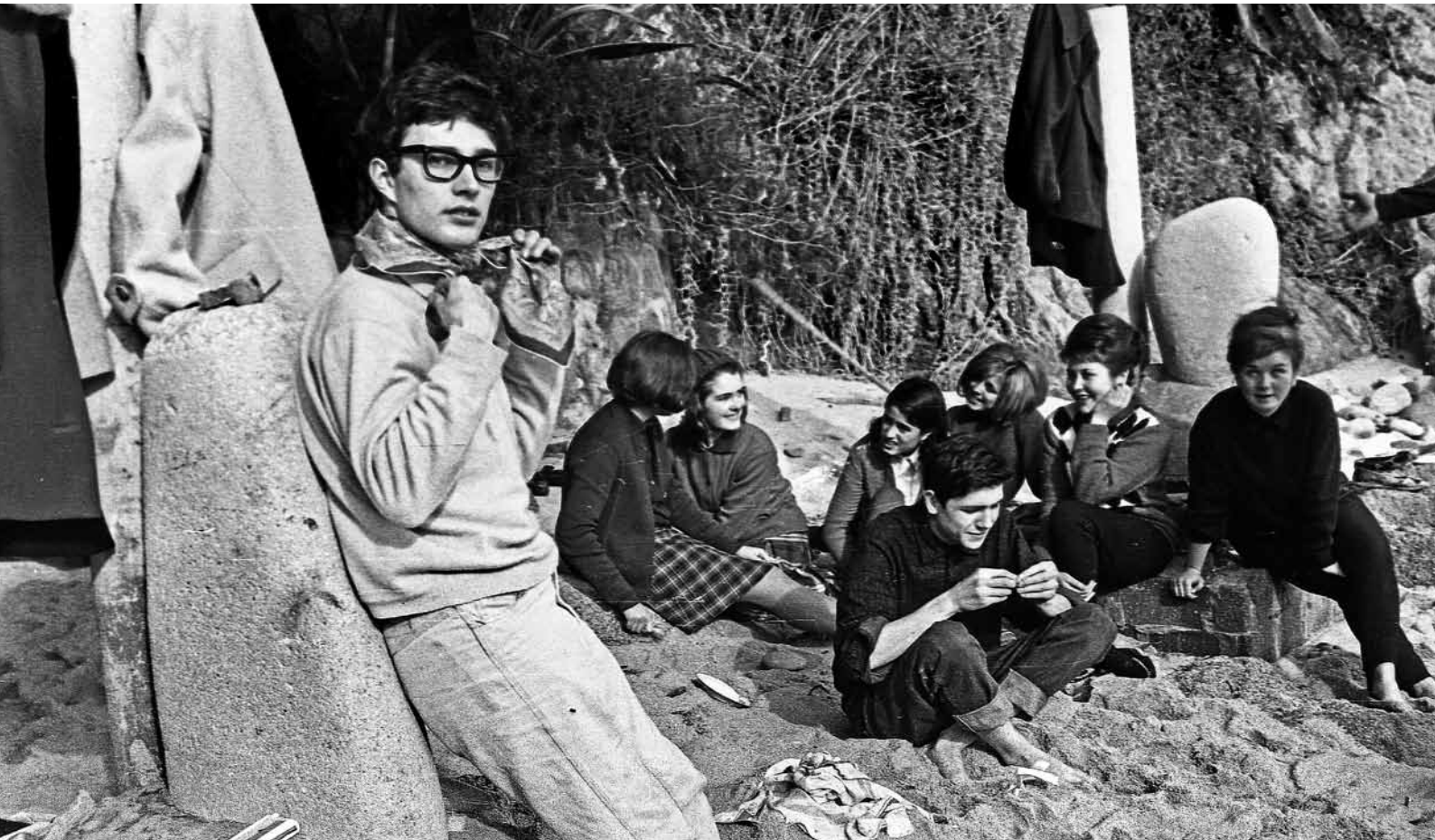
Juntament amb les felicitacions, un desig: que la jubilació, ni que sigui anticipada, li arribi algun dia al vell edifici. La té guanyada.

José Luís Mayo Gutiérrez
Professor de l'INS Sant Elm

En aquesta pàgina, excursió del liceu a Romanyà, el març de 1964. A l'esquerra, Pere Carreras, professor de matemàtiques, fent un descans. A la dreta, Ada Gascons, Glòria Miranda, Benet Morera i Margarita Wirsing. AMSFG. Fons Jordi Budó. (Autor: Jordi Budó)

A l'altra pàgina, alumnes del liceu a la platja de Canyet durant l'arrossada que es va fer el gener de 1964. AMSFG. Fons Jordi Budó. (Autor: Jordi Budó)

Hi va haver una època...

Hi va haver una època en la qual tot era possible. Vaig arribar a Sant Feliu de Guíxols el mateix dia en què feia anys. Aquell 1979 la democràcia encara era tendra, amb la il·lusió de construir un projecte col·lectiu. La dictadura ho havia impregnat gairebé tot i llavors tocava començar de nou l'educació pública. Érem hereus de la iniciativa tenaç d'alguns ganxons, com la Margarita Wirsing, que havien fet possible un institut a la ciutat. L'institut era com un castell, situat en el cim de Garbí, com un far, com una fortalesa. I no em puc imaginar un entorn més evocador.

És curiós: Vaig treballar a l'institut durant gairebé vint-i-cinc anys i no sóc capaç de construir-ne un relat. M'arriben imatges inconnexes, com un trencadís, com un mosaic. Penso primer en les absències. Com Lluís Mis, com l'Inge, com en Morera, o la Julita Pollos, o la María Vega, o l'estimada Anna París, o Eduardo Romero i, és clar, com Juan. Lluís i jo compartíem despatx i els noms que presidien la porta eren el més curt i el més llarg del centre. Aquesta primera generació tristament perduda, en bona mesura, va ser la responsable de crear la nova etapa de l'institut. El nou gimnàs, l'aula de tecnologia, la irrupció de la informàtica, i més, tard, l'ampliació per als nous estudiants de l'ESO. Recordo, és clar, l'Antonio, que era com l'ànima del centre, la gestió eficient de la Nuri i el bar de l'Antonio i la Maruja, com un servei més de l'institut.

Recordo també els estudiants. Tantes cares que seria impossible mencionar-les totes. M'agrada veure que molts d'ells han arribat lluny i és inevitable sentir-nos una mica responsables d'haver contribuït modestament al seu projecte vital. Hi compto artistes, jutges, professors, escriptors, advocats brillants, gerents. Ensenyar és això: Participar en l'aventura de la vida professional. Llavors els nostres estudiants provenien de geografies molt diverses. De Llagostera a Platja d'Aro, de Santa Cristina a Tossa. Sé que ara és difícil d'imaginar, però en aquells primers anys, els tossencs que hi estudiaven havien de vèncer les Cadiretes i començar el seu dia molt abans de l'inici de les classes.

L'institut va ser un contenidor de projectes. En José Luís Mayo ha estat en bona mesura l'artífex de l'institut modern, amb el seu caràcter emprenedor i dialogant. Allà, professors que després continuaren la seva activitat a la Universitat van gestar projectes educatius innovadors. Em vénen al cap les nits fent horaris amb en Juan, com un sudoku, les nits de Sant Tomàs d'Aquino, els premis de Sant Jordi (inicialment a Las Vegas), els objectes nadalencs que venien cada any els estudiants...

No crec que el temps passat fou millor. No és cert. Però és just pensar que l'edifici inestable de l'educació pública, ara més inestable que mai, ha arribat fins aquí per l'esforç, la il·lusió i la dedicació de persones que formen part de la petita història de la ciutat.

Mercedes Benito

Professora de l'INS Sant Elm

Una pel·lícula titulada *Trece días*

Tenia l'encàrrec de plasmar una anècdota de la meua etapa com a exalumna de l'Institut Sant Elm. Doncs bé, la meua anècdota va ser un moment vital que ha marcat la meua vida professional, i per aquest motiu he considerat adient exposar-la, ja que reflecteix molt bé els valors que vol transmetre l'educació. Em fa especial il·lusió escriure aquest article enguany, perquè he pogut celebrar el cinquantè aniversari de l'Institut Sant Elm com a professora en pràctiques, una experiència molt enriquidora, però amb una connotació sentimental forta, ja que durant sis anys em vaig anar desenvolupant com a persona i els records que hi tinc són infinits. Podríem dir que l'Institut m'ha vist créixer i molts dels docents que hi ha actualment, també.

No obstant això, us vull parlar d'un moment concret. L'any 2003, jo cursava 4t d'ESO, i a l'assignatura de Ciències Socials el meu professor, l'Eduard Pardo, que actualment segueix essent docent de l'Institut Sant Elm, ens va fer veure una pel·lícula titulada *Trece Días* que contextualitza dins el marc de la Guerra Freda, un episodi que podria haver desembocat en la Tercera Guerra Mundial, la coneguda "crisi dels míssils de Cuba". La gestió del conflicte, basada en el diàleg, la mediació i sobretot valors fonamentats en els drets humans, i la preservació de la pau per damunt de tot van fer possible que el president Kennedy evités l'inici de la guerra.

En aquestes pàgines, colla d'estudiants en plena ronda de serenates i xocolatada durant la celebració del Sant Tomàs d'Aquino als anys vuitanta. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges. (Procedència: *El Punt Diari* / Autor: Joan Comalat)

I us preguntareu per què fou tan important aquesta pel·lícula... Durant l'adolescència tothom té ídols, doncs d'aquesta manera, el president Kennedy es va convertir en el meu. En aquell precís instant vaig decidir que volia dedicar-me a treballar al servei de les persones, tot seguint uns valors basats en el bé comú. Així doncs, vaig acabar estudiant Ciències Polítiques amb l'objectiu de formar-me bé, ja que crec fermament que la preparació és essencial en el nou paradigma de la manera de fer política.

Així, en el currículum d'ensenyament es recullen aquests valors a l'assignatura d'Educació per a la ciutadania i Èticocívica, durant el segon cicle de secundària. L'educació cada vegada s'enfoca més a treballar competències i formar ciutadans amb valors i capacitat reflexiva, aspectes que són fonamentals en un món globalitzat i complex que fa que rebem infinitat d'inputs diàriament

que afecten el rol que desenvolupem dins la societat.

Fa deu anys vaig decidir que volia dedicar-me a servir els ciutadans i vaig triar un camí. Ara, crec fermament que la formació i l'experiència laboral dels últims anys m'ha permès ser més conscient de la realitat que ens envolta i pensar en perspectiva amb la mirada enfocada cap al futur. Considero que els protagonistes d'aquest futur són les noves generacions i, en aquest sentit, el docent té un pes important com a educador d'aquests adolescents.

Em sento molt afortunada de tenir l'oportunitat d'iniciar un nou camí com a docent en pràctiques a l'institut on vaig créixer, on em vaig formar, on vaig decidir a què em volia dedicar professionalment...i on ara he pogut repetir l'experiència d'impartir classes d'història amb la peculiaritat que el meu tutor és aquell docent que sense saber-ho va fer que una pel·lícula fos transcendental a la meua vida.

Enguany celebrem el cinquantè aniversari de l'Institut Sant Elm, un institut per on han passat moltes generacions de ganxons. Com a exalumna és un privilegi poder participar d'aquest monogràfic que li vol retre homenatge i crec que la meua experiència és una més de tantes vivències positives que molts exalumnes del Sant Elm podrien explicar.

Finalment, només em queda felicitar la institució i tots aquells que amb la seva aportació han fet possible que enguany es pugui celebrar el cinquantè aniversari. I com a anhel personal, tan

sols desitjo que tant els actuals com els futurs alumnes arribin a tenir uns records tan bonics com els que jo tinc del meu pas per l'Institut Sant Elm.

Cristina Vicens

Professora de l'INS Sant Elm

Un vaixell a la deriva

M'imaginava l'institut com una espècie d'aventura en un vaixell a la deriva, en un món proper al dels adults. No m'equivocava gaire: el canvi d'aires, de professorat i de companys marejava tant com un creuer per l'Atlàntic, afegint-hi la constant sensació d'"ara ja no sóc una nena". Però, sorprenentment, no em vaig sentir a la deriva. Al primer curs, sempre t'hi trobes desorientada, és inevitable: no coneixes pràcticament ningú, el pla d'estudis és diferent i vols caure bé a tothom. Però aquell lloc, que veus com el principi de la teva fi, es va tornant una segona casa. Així em va passar a mi. Malgrat les diferents etapes hormonals típiques de l'adolescència, els moments crítics de final de trimestre i les diferències amb alguns companys, m'he anat sentint a gust a l'institut. He anat guanyant afecte pels mestres i per les classes, per l'olor de llibres i de guix, i sobretot per les vistes al mar, que et deixen desconnectar un segons de la saturació de coneixements (però només uns segons!). En acabar l'ESO tenia ben clar que volia seguir en aquest institut. No tot ha sigut bufar i fer ampolles, però aquell vaixell perdut

Desfilada de disfresses amb motiu de la celebració de Sant Tomàs d'Aquino als anys vuitanta. AMSFG. Col·lecció Municipal d'Imatges. (Procedència: *El Punt Diari* / Autor: Joan Comalat)

a l'Atlàntic a poc a poc ha anat trobant el rumb per arribar a bon port.

Alèxia Ribera Piqueras
Alumna de 1r B de batxillerat

Canvis i creixement

Com a tot arreu, les vivències poden ser tan bones com dolentes, però la meua trajectòria ha fet una evolució al llarg dels cursos. M'explicaré: tota la vida he sigut una persona estudiant i això no ha canviat a l'institut; però sí, la meua mentalitat de veure l'entorn, la qual m'ha fet comprendre que per prosperar i passar-m'ho bé calia canviar la meua actitud en alguns aspectes. Els primers anys m'ha costat una mica adaptar-me als canvis, sobretot pel que fa als companys, que han madurat d'una manera molt diferent de la meua. Però he trobat amics que m'entenen i que comparteixen els meus interessos i m'he allunyat dels que no ho fan. A poc a poc, he establert les meves pròpies normes de vida gràcies a l'entorn que m'ha envoltat tots aquests anys. En definitiva, l'institut m'ha fet madurar. Cada dia he vist com progressava dins aquests edificis, envoltada de gent que m'estima pel que sóc i elevat cada vegada més les meves expectatives de futur. De l'institut, en quedarà el record d'aquest creixement tan gran que he fet com a individu i que, a hores d'ara, em fa ser feliç.

Tina Forest
Alumna de 2n A de batxillerat

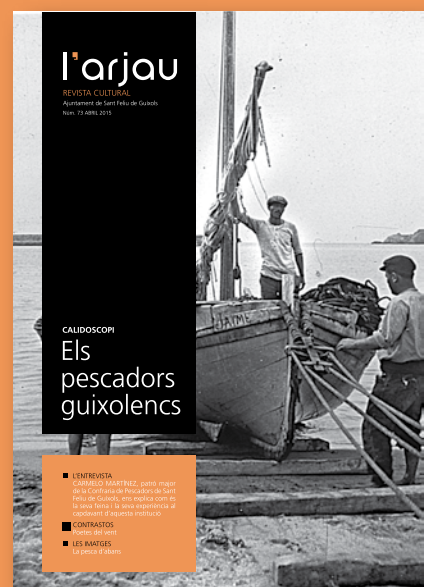
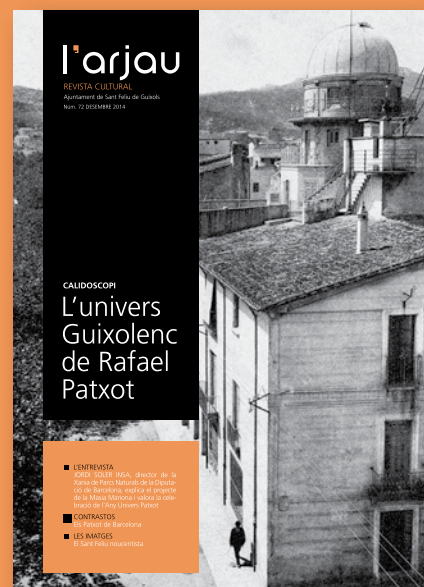
Com si fos casa meua

Diuen que com més gran ets, més ràpid passa el temps, i així deu passar a l'Institut Sant Elm. És curiós com canvien les coses: si ara als estudiants se'ns fa impossible imaginar un Sant Elm amb un bar a prop, abans sempre havia sigut així, cosa molt lloable, perquè sinó el jovent no aprèn a jugar a la botifarra, un costum que sap greu perdre. Bromes a part, l'institut no només és un edifici, els cinquanta anys no són importants per ells mateixos. El que és rellevant és observar com la gent que ha anat trepitjant-lo s'hi ha interessat i ha intentat millorar-lo d'una o altra manera. Així doncs, no és tant el 50è aniversari de l'institut el que m'emociona, sinó la manera com la gent l'observa, recorda la seva joventut i es preocupa per aquest edifici, que ara ja té alguna esquerra. Com a estudiant, sóc el

primer de queixar-me dels problemes del centre, però ho faig perquè és el meu centre i m'he guanyat el dret a queixar-me'n. També he de dir, però, que amb el temps els professors m'han fet sentir l'institut, ara ja vell, com si fos casa meua, una llar que sempre apreciaré d'una manera innegable.

Nil Estarlí
Alumne de 2n A de batxillerat

Els darrers números...

On aconseguir L'Arjau?

L'ARJAU és una revista editada per l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols que tracta temes culturals del municipi i el seu entorn. Aquesta publicació es distribueix de manera gratuïta i es pot trobar en els estancs i llibreries de Sant Feliu de Guíxols o en els serveis municipals següents: Botiga del Monestir, Oficina d'Informació Ciudadana, Punt d'Informació Juvenil, Guíxols Desenvolupament (estació d'autobusos), centres cívics de Vilartagues i Tueda, Biblioteca Pública Octavi Viader i Margarit i Arxiu Municipal.

Descarrega'l també a:
www.guixols.cat/cultura/arxiu-municipal/larjau-revista-cultural.html

l'arjau

REVISTA CULTURAL

Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols

Núm. 74 JUNY 2015

AJUNTAMENT DE
Sant Feliu de Guíxols

Arxiu Municipal
Ctra. de Girona, 45-47

Diputació de Girona